

Hyrläkarstopp på Gotland

Även Gotland gör sig av med hyrläkare. De är för dyra och satsningen ska i stället ligga på den fasta personalen. Men de läkare som blir kvar ska inte få mer att göra.

II Den 29 september i år beslutade Hälso- och sjukvårdsnämnden på Gotland att hyrpersonalens kostnader skulle ner med 40 procent, men några dagar senare kom beskedet från Kommunstyrelsen: stopp för all hyrpersonal med omedelbar verkan.

– Beslutet har föregåtts utan diskussion med läkare och det finns ingen konsekvensbeskrivning. Här har man glömt bort sitt arbetsgivaransvar, säger Gunnar Ramstedt, överläkare på hudkliniken,

På Gotland har Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvar för vården. Ett familjeläkarsystem infördes förra året inom primärvården, där familjeläkare på de åtta vårdcentralerna har listade patienter. Det finns 31 distriktsläkartjänster, varav 19 är besatta med fast personal. Specialistvården är förlagd till Visby lasarett, och visst samarbete finns med bl a Huddinge och Linköping. •

Visby lasarett, och ordförande i Gotlands läkarförening.

Anledningen till beslutet är att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen går med förlust. Förra året var underskottet på 4 miljoner kronor. I år ser den siffran ut att bli 42 miljoner kronor. Hyrläkarna är en del av den kostnaden, men den stora förlusten ligger på utomlänsvården som i år har ökat med 39 miljoner kronor.

En annan anledning till att man nu säger upp hyrläkare är att andra landsting nyligen har gjort det.

– Det här är ett bra tillfälle att säga upp hyrläkare, säger Åke Svensson, (s) kommunalråd och ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Läkarna på Gotland hade dock hoppats på en successiv minskning av hyrläkarna.

– Vi har velat få en situation där hyrläkarna minskade. För flera år sedan lämnade vi in en protest mot hyrläkarberoendet men då fick vi inget napp från politiker och tjänstemän. Vi vill hjälpa till med att bli av med hyrläkarberoendet, men på det här sättet blir det bara problem, säger Gunnar Ramstedt.

– Vi är upprörda och förbannade. Det allvarliga är att man tar den här risken eftersom det inte blir patientsäkert.

Nu har Gotlands läkarförening lämnat

in en formell protest mot att beslutet inte föregicks av diskussioner med läkare.

Åke Svensson tycker inte att beslutet är förhastat.

– Vi har pratat om att göra oss av med hyrläkare en längre tid, men det är ju så att när det väl händer blir folk överraskade. När kostnaderna nu är för höga är det lika bra att börja genast.

Dispenser har dock utfärdats för hyrläkarna på grund av patientsäkerhet. Men från och med vecka 46 blir de sju hyrläkare som nu arbetar på Gotlands vårdcentraler bara två.

Det nya systemet med familjeläkare ska man försöka behålla trots att läkarna blir färre. Läkarna ska inte få fler listade patienter och därmed inte mer att göra, enligt Åke Svensson, men vissa patienter kan få vänta längre på vård. Nu ska en satsning göras för att rekrytera fast personal till vårdcentralerna.

Ännu har inget beslut tagits om vilka vårdcentraler som ska få ha kvar en hyrläkare. Det kan bli så att de två hyrläkarna får ta hand om de olistade patienterna, som är cirka 3000–4000, samt täcka upp för överbliven jourtid. De två hyrläkarna som blir kvar är, med andra ord, de som kommer att få mest att göra.

Sara Zetterlund-Holfve

Nya amningsråd får kritik

»Behåll gamla föreskrifter«

De nya amningsråden har väckt turbulens. Nu rekommenderas svenska mödrar att amma helt i sex månader i stället för fyra månader. Hugo Lagercrantz från Svenska barnläkarföreningen håller inte med.

II De nya amningsråden följer väl WHO:s rekommendationer med dess globala perspektiv, men de borde modifieras för svenska förhållanden, konstaterar Hugo Lagercrantz, ordförande i Svenska barnläkarföreningen.

Han anser att de föreskrifter som hittills gällt bör bibehållas, det vill säga att smakportioner introduceras efter fyra månaders ålder, och påpekar att det är viktigt att inte skuldbelägga mammor som av olika skäl inte kan eller vill amma.

Det var för ett par veckor sedan som Livsmedelsverket och Socialstyrelsen gick ut med att svenska mödrar ska amma helt i sex i stället för fyra måna-

der. Den nya rekommendationen har fått kritik. Många menar att den är ett slags omvänd solidaritet med u-länder och tar inte hänsyn till svenska förhållanden.

Olle Hernell, professor i pediatrik i Umeå, är ordförande i expertgruppen i pediatrik nutrition som varit med och utarbetat den nya rekommendationen. Han reagerar mot påståendet om omvänd solidaritet:

– Vår nya rekommendation utgår från en resolution antagen av Världshälsoför-samlingen år 2001, förklarar Olle Hernell. Resolutionen grundar sig på en omfattande WHO-studie av över 2 000 vetenskapliga arbeten som granskats för att ta reda på vad vi egentligen vet om fyra respektive sex månaders amning. Man kom fram till att för de allra flesta fullgångna barn går det alldeles utmärkt att uppfodas enbart på bröstmjölk under det första halvåret. Det ger dessutom skydd mot infektioner.

I den bemärkelsen håller han med om att det finns en solidarisk aspekt i den

Nu rekommenderas svenska mödrar att amma sex i stället för fyra månader.

nya rekommendationen.

– Men det finns också ett globalt perspektiv, betonar han. Andra faktorer talar för att det inte är ointressant i i-länder heller, exempelvis studier av barns blodtryck och övervikt samt mödrars vikt-nedgång efter graviditeten. Framför allt har ingen visat någon negativ effekt av en längre tids amning. Givetvis ska mammor som inte vill eller kan amma helt i sex månader få hjälp.

Cajsa Malmström
frilansjournalist